

Els depredadors de la premsa

Reporters sense Fronteres torna a denunciar les dictadures, alguns règims democràtics i els grups terroristes que atempten contra el lliure exercici de la tasca periodística. Una radiografia internacional

Solidaris

Text: **Ander Zurimendi**
Fotos: **Arxiu**

PALMA "Allò que no s'explica, mai no ha succeït". És la lapidària sentència de Dolors Masana, presidenta de la secció espanyola de Reporters sense Fronteres.

Exemples no en falten. Què hagués passat si les fotografies de les tortures a Abu Graib no haguessin vist mai la llum? Més recentment: Tot i que les violacions de drets humans a Guantánamo estan documentades, la filtració del vídeo d'un interrogatori, a mitjan de juliol, ajudà a visualitzar el govern nord-americà com un depredador. De la premsa lliure i de les llibertats individuals.

D'aquí la importància, assegura Masana, que recau sobre les espalles dels periodistes. "Han d'informar el món d'allò que els règims no democràtics volen amagar". Però és una tasca de risc. Tan sols els primers sis mesos del 2008, 18 periodistes han mort a l'exercici de la seva professió. "Matar el missatger és el que fan". Els dos darrers ho han fet al conflicte d'Ossètia, que ha omplert les planes de món aquest

Dolors Masana. Foto: Cristian Castro

agost. Tot i la greu situació de la premsa lliure arreu del món, d'obstacles a la feina dels periodistes també n'hi ha a casa pròpia.

De fet, nou informadors han estat empresonats a l'Estat espanyol entre 2007 i 2008. Són Xabier Alegria, Karlos Trenor, Jabier Salutregi, Teresa Toda, Manuel Intxauspe, Isidro Murga, Patxi Murga, Jexuxmari Zalakain i Pablo Gorostiaga. Tots condemnats al sumari 18/98 de l'Audiència Nacional, que aplica la doctrina Garzón del "tot és ETA".

Reporters sense Fronteres, tanmateix, no els reconeix com a periodistes empresonats per la seva professió, ja que han estat condemnats per suposada "col·laboració amb banda armada".

ETA i les ilegalitzacions

El que RSF sí denuncia és el tancament "cautelar" de cinc anys del rotatiu *Berria*, tancat el 2003 pel jutge Luis del Olmo. Un altre rotatiu, *Gara*, ha estat obligat a pagar els deutes a la Seguretat Social acumulats per *Egin*, provocats per la seva il·legalització el 1998.

A més a més, l'acció armada d'ETA s'ha ampliat enguany als mitjans de comunicació no nacionalistes. La banda feia esclatar un bomba a les rotatives del diari *El Correo* el passat 8 de juny. Als seus comunicats, a més a més, les amenaces als mitjans de comunicació crítics amb la banda -pràcticament tot l'espectre- són una constant.

Segons el conseller d'Interior basc, Xabier Balza, una quarantena de periodistes bascos també han de viure amb escorta permanent dia a dia.

MORTS ENGUANY

18

Periodistes. Aquesta és la xifra dels informadors que han perdut la vida el 2008, durant l'exercici de la seva professió, arreu del món.

Govern nord-americà

Exerceix la tortura al camp de presoners de Guantánamo, on es trobava pres Sami Al-Haj, càmera de la televisió qatariana Al-Jazira, acusat d'espionar la premsa dels EUA.

Règim cubà

Segons Reporters sense Fronteres, el règim cubà manté 23 periodistes a la presó. No existeix la premsa lliure, tan sols funcionen mitjans nacionalitzats i vinculats al Partit Comunista Cubà.

Veneçuela

RSF acusa el govern de Chávez de tancar Glovovisión, un canal al qual s'acabà la llicència per emetre el seu senyal i que havia demanat, repetidament, l'assassinat del president.

Unió Europea

A Dinamarca, molts dels dibuixants de les 12 polèmiques vinyetes de Mahoma no troben feina. El motiu, segons RSF, és que ningú no vol contractar cap periodista amenaçat de mort, amb el consegüent risc de patir un atemptat a la redacció.

Colòmbia

Al país sud-americà se segresta i es mata sovint els periodistes. Els depredadors són tres, segons RSF. Per un part, les guerrilles de les FARC i l'EZLN. Seguidament, els grups paramilitars vinculats al Govern d'Álvaro Uribe, com també els grans narcotraficants.

Itàlia

El Caimán concentra el control de totes les televisions italianes. Des del Govern, les emissores públiques. Com a empresari, tot el holding de Media-set. La màfia siciliana també ataca.

Rússia

Sota una aparent democràcia, la dissidència és represaliada a Rússia. A la imatge, la malaurada periodista Anna Politovskaia, investigadora a Txetxènia.

Myanmar (antiga Birmània)

Per ventura una de les dictadures més antigues, sanguinàries i més pobres del planeta. Than Shwe, cap de la Junta Militar de Birmània, opta per la censura i la repressió per controlar els dissidents.

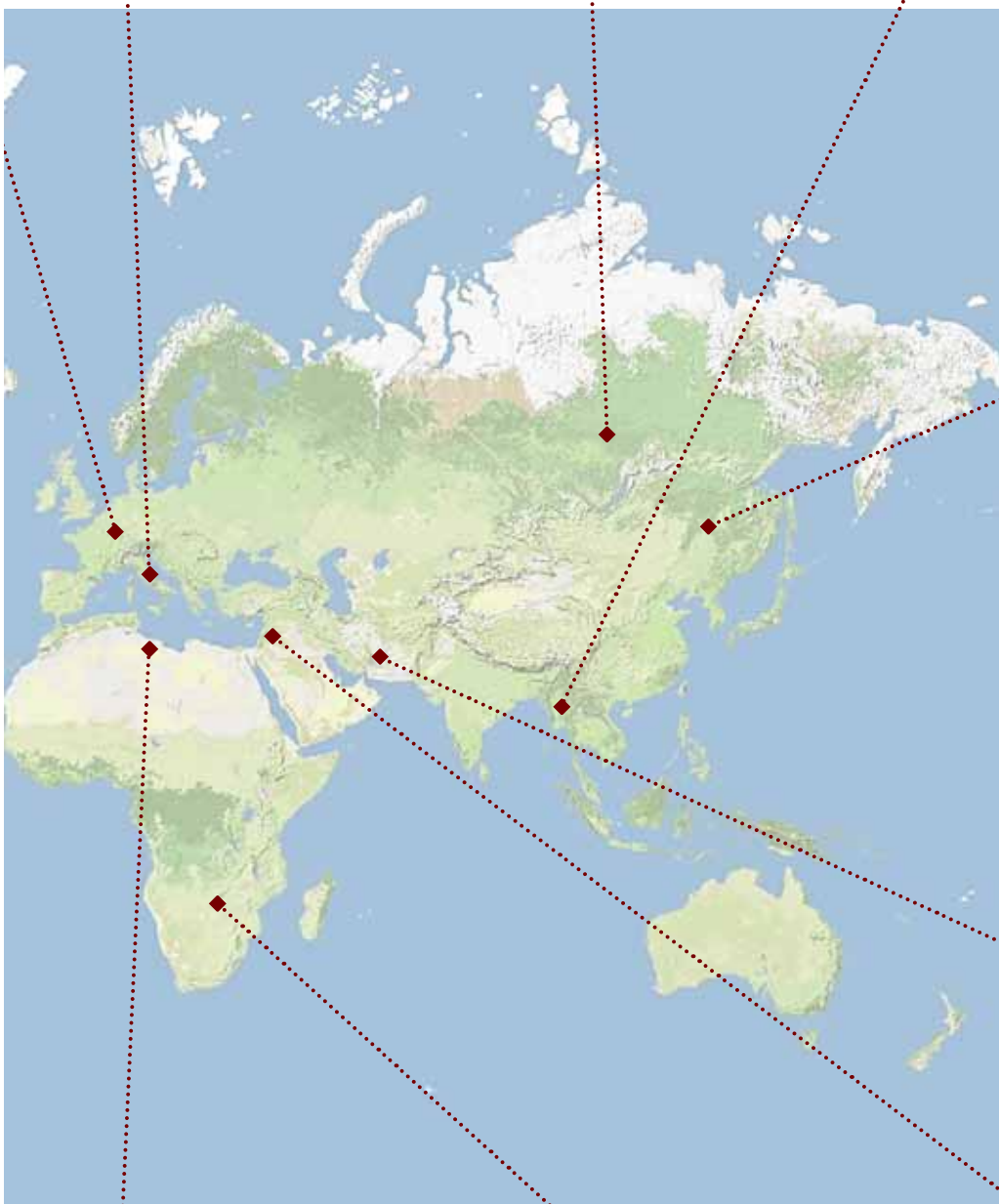
MIQUEL ÀNGEL MARIA
www.miquelmaria.cat

Hereus del mestre

Ryszard Kapuscinski, mestre indiscutible dels periodistes dedicats a informar sobre el terreny de les realitats més crues del planeta, durant els darrers anys de la seva vida organitzava, juntament amb el seu amic Gabriel García Márquez, un curs anual per a joves periodistes. El reporter polonès no es cansava d'advertir els seus oients de dos grans perills que cal evitar en aquesta professió: l'empoltronament en les redaccions (o en les habitacions dels hotels) i la desconexió entre la pròpia experiència i la informació que ofereixen. No els cridava a

Els reporters perseguits són professionals anònims: joves que informen del que veuen

mantenir una objectivitat asèptica, sinó a exercir un periodisme compromès, responsable i posat al servei dels drets humans. Poquíssims dels periodistes perseguits, represaliats, tancats o morts arreu del món són coneguts. Alguns, com el marroquí Alí Lmrabet, han tingut, diguem-ne, la sort que la seva experiència ha estat difosa arreu del món. Però per norma general, com mostra el recent informe de Reporters sense Fronteres, els reporters perseguits són professionals anònims: joves periodistes que s'han llançat al carrer per parlar d'allò que veuen i que sense tenir fusta d'heroi han unit vida i feina amb un coratge admirable. Aquests joves, siguin d'on siguin, són els millors deixebles i hereus del mestratge de Kapuscinski. •

República Popular de la Xina

Segons els càlculs de RSF, el règim presidit per Hu Jintao és la presó de periodistes més gran del món. Prop de 100 reporters estan privats de llibertat per exercir la seva feina. La premsa és governamental, i el espai d'Internet roman controlat per els autoritats.

Iran

El Guia espiritual d'Iran, Ali Jamenei, instigà segrets i tancaments de mitjans de comunicació en el decurs del 2007. Mentrestant, el president Mahmud Ahmadinejad assetjà policial i judicialment als periodistes *free lance*, cada vegada més nombrosos.

Libia

Els mitjans de comunicació oficials proclamen l'egolatria del guia de la revolució, Muamar al Gadafi, i no deixen espai per al pluralisme informatiu. La premsa lliure no existeix.

Zimbaue

El règim de Robert Mugabe, amb el suport de la Xina i de Rússia, imposa la censura a la premsa. Ho fa des de la prohibició de l'ús de la tecnologia a determinats periodistes.

Palestina-Israel

L'Exèrcit d'ocupació israelià ha assassinat enguany un periodista de l'agència Reuters. I és que les forces militars d'Israel els disparen obertament els projectils. A més, les guerres fratricides entre palestins han donat pas a la censura de periodistes a Gaza.